



Martin Sedmi rváč

Ivana
Gálová

Příběh chlapce
s poruchou ADHD
a jeho nezralé
matky

 PRESS

Martin Sedmirváč

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz



Ivana Gálová
Martin Sedmirváč – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS  **MEDIA**

Martin Sedmirváč

© Ivana Gálová, 2024

E-book konverze © GDTP Studio Albatros Media, 2024

ISBN tištěné verze 978-80-264-5171-6 (1. vydání, 2024)

ISBN e-knihy 978-80-264-5172-3 (1. zveřejnění, 2024) (ePDF)

ISBN e-knihy 978-80-264-5176-1 (1. zveřejnění, 2024) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-264-5177-8 (1. zveřejnění, 2024) (mobi)

Martin

Někteří lidi říkají, že moje matka vypadá spíš jako moje starší sestra – kterou ovšem nemám, takže nevím, jak by vlastně taková starší sestra měla vypadat. Nemám dokonce ani bratra.

Máma by vám ukázala, kdybyste jí řekli, svoje tetování. Má ho na pravém rameni a jsou to hodiny, na kterých je přesně dvanáct hodin a dvacet osm minut – čas, kdy jsem se narodil. U žádné jiné matky jsem nic takového neviděl. Vedle těch hodin má ještě písmena M a A – v srdíčku. To emko může znamenat mě, nebo mého tátu. Jak chcete.

Narodil jsem se matce hodně brzo, když ještě chodila někam do školy. Nedokážu si představit, že někdo chodí normálně do školy a mezitím si jenom tak odskočí porodit dítě. U nás ve škole se ještě nic takového nestalo, i když se tam přihodily všelijaké jiné věci, které zní taky dost neuvěřitelně.

I já sám jsem se vlastně narodil hodně brzo, prý asi tak o měsíc dřív než standardní mimino. Máma říká, že mě ještě nějakou dobu museli dodělávat v inkubátoru, to je taková skleněná krabice na děcka, kde se nechávají ještě chvilku dojít, když se právě narodí předčasně jako já. Je to trochu zvláštní představa, ale tenkrát se mě pochopitelně nikdo neptal, jestli se mi to líbí. Kdyby se mě zeptali, možná bych byl proti, ale stejně bych jako mimino nezmohl nic.

Někdy mívám takový sen, že jsem zavřený v krabici a nemůžu se pohnout ani nadechnout. Je to hrozný pocit, ale trochu mi pomáhá,

že jsem se naučil podle jedné knížky, jak si člověk může uvědomit, že je zrovna ve snu. Tím pádem se mu nemůže v podstatě nic špatného přihodit, maximálně se může probudit.

Když teď mám zase ten krabicový sen a tuším, že to není doopravdy, tak se nejdřív zkusím podle té knížky štipnout do zápěstí, ale to moc nejde, protože ve snu se člověk nemůže moc pohybovat. Dokonce ani křičet – už několikrát jsem ve snu zkoušel zakřičet, ale vždycky z toho vyšlo jenom takové sípání.

Tak místo toho poslouchám, jestli zaslechnu v našem pokoji tikat hodiny. Když uslyším to tikání, tak vím, že jsem prakticky už probuzený a mám vyhráno.

Jindy vidím třeba takové divné věci na zdi, ale to už je zase něco jiného. Někdy si myslím, že se třeba ani nedožiju rána. To je taky jedna z věcí, které nemůžu nikomu říct, protože by mě měli za blázna.

Stínového chlapa jsem viděl poprvé, když mi bylo asi sedm.

Jak jsem se snažil usnout, díval jsem se na zed', kde přejížděla světla z aut jedoucích kolem. To mě bavilo, počítal jsem, kolik aut projelo, a vzpomínám si, že na tu dobu pozdě večer to byl docela provoz. Jednou mě trochu zarazilo, když to na zdi začalo blikat modře, tak jsem se podíval z okna a zjistil jsem, že je to policie. Asi zatýkala nějakého zločince nebo vraha, ale byl jsem v klidu, protože když je tam policie, tak ten zloděj nebo vrah nemůže nikomu nic udělat, protože mu nasadí pouta a je to. Což je dobře, protože jinak by mohl vyšplhat k nám do prvního patra a vlézt oknem dovnitř. Z toho jsem měl vždycky taky trochu obavy, že se něco takového může stát, takže jsem v noci větší poslouchal, jestli za oknem nezaslechnu nějaký šramot, a chtěl jsem mít vždycky zavřené okno – i v létě.

Mámě se to moc nelíbilo kvůli kyslíku, tak večer vždycky otevřela okno dokořán, ale já jsem samozřejmě, jak to bylo možné, zase hned zavřel. Nejsm hazardér.

V ten večer jsem zase pozoroval zed', už bylo celkem pozdě v noci, protože jsem nějak nemohl usnout. Najednou se na zdi objevil stín postavy. Myslel jsem si, že je to stín nějakého člověka, co stojí dole na chodníku, a doufal jsem, že to není ten vrah nebo jiný zločinec. Divné bylo, že se nehýbal, představoval jsem si, že kouká do okna, ale podívat jsem se samozřejmě nešel, na to jsem byl moc velký posera.

Horší bylo, že stín se začal najednou zvětšovat, až byl pomalu přes celou zed'. Přitáhl jsem si peřinu k bradě a trochu se začal bát. A měl jsem proč, protože ten stínový člověk se začal najednou přesunovat a zvětšovat, až mě úplně zalehl. Víím, že stín nemůže nic vážit, ale tenthle byl výjimka. Jak na mně ležel, cítil jsem obrovskou tíhu, nemohl se ani hnout, a ještě ke všemu se mnou začal silně třást. Nevěděl jsem, co mám dělat, nakonec jsem si vzpomněl, jak mě kdysi moje babička učila takovou modlitbu o andělíčkově. Začal jsem ji v duchu odříkávat – a pomohlo to. Stín se začal zmenšovat a za chvíli byl pryč. Posadil jsem se na posteli a chvíli přemýšlel, co to vlastně bylo. Nakonec jsem ale zase usnul a na nějakou dobu na všechno zapomněl.

Dokud jsem byl malý, tak spala máma vedle mě, takže jsem se v noci ničeho moc nebál. I když před Stínovým chlapem by mě nejspíš nezachránila. Ale už to, že vedle mě někdo leží, bylo uklidňující. Proto si taky беру do postele Dannyho. Ten je aspoň každou noc doma, na rozdíl od mojí matky. Navíc taky trochu chrápe, takže je skoro jako člověk.

Myslím si, že ten krabicový sen je vzpomínka na to, jak jsem byl zavřený v tom inkubátoru. Máma říká, že je to nesmysl. Mimina si prý nic nepamatují, nemají na to dost vyvinutý mozek.

Anděla

Porodit děcko není nic pro slabé povahy. Ani v případě, že jste mladá zajištěná paní s manželem, kterou všichni obskakují, když chodí s břichem, a nenechají ji zvednout pomalu ani igelitku s rohlíky. Když se takové ženské narodí mimino, celá široká famílie se může pomínout radostí a všichni jí gratulují, jako kdyby zachránila lidstvo před vymřením.

Horší je, když si pořídíte děcko v deváté třídě na základce a ani se nedá úplně říct, že jste si ho pořídila, protože pokud si něco pořizujete, je to vaše rozhodnutí a nijak vás nepřekvapí, že to najednou máte. Takže to nejspíš nebude ten správný výraz.

Ale to mimino najednou je prostě tady a musíte s tím nějak žít. I když okolí z toho není zrovna odvázané a vy třeba taky ne.

Nikdy předtím jsem si nebyla úplně jistá, jestli v nějaké vzdálené budoucnosti budu toužit po tom, mít v břiše vetřelce. Připadalo mi to trochu divné, že by ve mně mělo něco růst a pohybovat se. Jednou jsem sáhla na břicho jedné těhotné příbuzné, a úplně mi naskočila husí kůže, když se mi pod rukou najednou něco vyboulilo. „To je patička,“ smála se příbuzná.

Nic moc.

Ani když mi to děcko dali pochovat, nic to se mnou nedělalo.

Moc jsem nevěřila tomu, že by se něco takového mohlo přihodit i mně. Samozřejmě jsem věděla, jak se vetřelec dostane do břicha a co tomu předchází, ale s Martinem jsem myslela na jiné věci, než co by

mohlo nastat. Žila jsem, jak se říká, přítomným okamžikem a o nic dalšího jsem se nestarala. Co taky chcete po patnáctce za zodpovědnost? Někdo říká, že rozum měl mít Martin, protože přece jenom byl trochu starší. Možná na tom byl ale podobně jako já. Někteří lidé holt nedospějí nikdy.

Až se přehnalo to tornádo, kdy se to museli dovědět doma a ve škole a podobně, tak to nakonec nebylo tak špatné.

Vetřelec mi tak moc nevadil, jak jsem si původně myslela. Hladila jsem si břicho a cítila, že se tam něco hýbe. Jenom občas. Zvláštní bylo, že když už mi připadalo, že je dlouho klid, stačilo si v duchu pomyslet: Seš tam?

Fakt jenom v myšlenkách, přesto to mimino slyšelo a začalo kopat. Nemusíte mi to věřit, ale bylo to tak.

Celkově jsem si to pak dost užívala. Chodila jsem docela ráda i na ty kontroly na gyndu. V čekárně byly maminy tak o dvacet let starší, některé s sebou měly ještě starší usoplence, to jsem jim moc nezáviděla, protože si ani nemohly v klidu sednout a prohlížet si časopisy, ale musely se starat o to děcko. Trochu jsem ale záviděla těm, co měly s sebou tatínka – tedy ne vlastního, ale od toho outěžku. To je takové pěkné slovo.

Stejně mě to ale bavilo, a když sestra zavolala moje jméno, důležité jsem nakráčela do ordinace. Když mi ukázali na ultrazvuku, že mám doopravdy v břichu mimino, co vypadá jako astronaut připojený šňůrou k mateřské lodi, byla jsem z toho vedle. Nechala jsem si to vytisknout a všude jsem ten obrázek ukazovala. Tedy hlavně ve škole a kamarádkám. Matka ho ani nechtěla vidět a zakázala mi fotku ukazovat komukoliv v domě nebo venku. Brala si dost osobně, že její dcera čeká na základce děcko se stavebním dělníkem. Nedokázala se s tím nějak srovnat. Ale stejně, jak si dokážete představit, to brzo věděli všichni. Nedalo se donekonečna tvrdit, že jsem jedla zrníčka z hroznů a napuchlo mi břicho, nebo podobnou

blbost. Břícho mi nestačilo narůst moc velké, ale dost na to, aby si každý mohl pomyslet svoje.

Trochu mi vadilo, že už nemůžu chodit kouřit s ostatními do parku nebo na různé akce. Zato mě docela bavilo pořizovat si různé roztomilé oblečky – vesměs v růžové, než se zjistilo, že to bude kluk.

Jednou jsem se ale nechala zlákat na akci v kulturáku, a to jsem neměla dělat. Sice jsem moc nepila ani nekouřila, ale proběhly nějaké tanečky a najednou mě začalo dost bolet břicho. Byla jsem nezkušená, takže jsem to přičítala tomu tataráku, co jsem si před tím dala. Dokonce jsem si dala i malého panáka – kvůli dezinfekci.

Břícho mě ale bolelo čím dál víc a za chvíli už mě vezli. O měsíc dřív, než bylo v plánu.

Do poslední chvíle mi celá ta akce připadala jako nějaká hra. Nedokázala jsem si představit, že fakt přijde den, kdy se mi to mimino doopravdy narodí.

Když mi potom ukazovali toho malého svráštělého člověka, co ze mě vytáhli, vůbec jsem to nedokázala pobrat.

Jak prý se bude jmenovat.

„Martin,“ řekla jsem nakonec. „Po tatínkovi.“



Jsem takový celkově zrychlený, možná proto, že musím dohánět ten měsíc, kdy ostatní už normálně fungovali na světě, a já byl zavřený v krabici. Proto asi nesnáším, když se něco pomalu vleče nebo když musím někde dlouho čekat, třeba ve škole ve frontě na oběd.

Máme docela pomalou kuchařku na vydávání obědů, trvá jí půl dne, než naloží správný počet knedlíků na talíř nebo než si vůbec vzpomene, kde co v kterém kastrolu má.

Já se snažím být nejdřív v klidu, ale když mě fronta přestane bavit, tak většinou pro zábavu kopu do takového plechového stolu s příbory,

protože to zní, jako když hřmí při bouřce, nebo otravuju někoho, kdo stojí přede mnou.

Dělá to dost lidí, protože fronta nebaví nikoho, a když to trvá dlouho, tak už se pošťuchují všichni, někteří se snaží předbíhat a vznikne chaos. Učitel, který má dozor, se to snaží vyřešit, ale většinou pošle za trest na konec fronty mě, protože z nějakého důvodu nejspíš budím největší pozornost.

V tomhle mám smůlu. Lidi si mě všímají, i když zrovna nic zvláštního nedělám, jenom si žiju svým vlastním životem.

Někdy bych byl rád, aby mě nechali na pokoji a neříkali mi, že bych měl dělat věci tak, jak si to představují oni.

Já lidem taky nenařizuju, jak mají co dělat. I když mi připadá, že někdo něco dělá špatně, tak mu to většinou neřeknu, myslím si, že je to jeho věc. Mě samotného se ale pořád někdo snaží nějak předělávat, což mi dost vadí. Rád bych zůstal takový, jaký jsem.

Lidi se vás ale snaží pořád přizpůsobovat tomu, jak si sami myslí, že byste měli fungovat.

Kdybych bydlel někde v lese úplně sám a s nikým se nestýkal, tak by bylo každému jedno, co jsem zač, a nechali by mě na pokoji. Možná to tak udělám, až budu dospělý. Postavím si v lese bunkr a budu tam žít. Možná se někdy vydám mezi lidi doplnit zásoby potravin nebo navštívit mámu. Jinak budu v tom bunkru a budu si číst.

Ale stejně mám obavu, že by tam brzo přišel někdo, kdo by mě začal přesvědčovat, ať se vrátím do města a žiju jako ostatní lidi. Takže by to asi neklaplo.

—

Faktem je, že mi na tom mrňousovi začalo zničehonic dost záležet. Ne hned. Ze začátku jsem jenom ležela na posteli a přemýšlela, co si vlastně počnu s děckem. Měla jsem z toho smíšené pocity. Zvláště když

mě někdo z personálu oslovil „maminko“. To mi připadalo, že si snad dělají legraci. Co já jsem za maminku?

Ve srovnání se skutečnými maminami, které se mnou ležely na pokoji, jsem vypadala jako jejich vlastní děcko.

Martin byl pořád v inkubátoru. Ptali se mě, jestli ho chci vidět, ale odmítla jsem. Chtěla jsem jenom spát. Což bylo dost obtížné, protože ostatní maminy měly mimča u postele na pokoji, takže vždycky nějaké mimino vrískalo. Když mě s tím všichni pořád otravovali, tak jsem se na dítě šla konečně podívat. Pozorovala jsem ho za tím plexisklem, jak si cucá paleček a podobně, a nemohla jsem se odtrhnout. Jako by někdo přepnul nějakou páčku.

Byla jsem z něho úplně vedle, a když nás za měsíc pustili domů, byl to už můj miláček, bez kterého jsem nemohla být ani minutu, a věděla jsem, že ho nikomu nedám, i když mě takové myšlenky před tím napadaly. Že ho třeba dám k adopci. Ted' jsem si vyčítala, že mě něco takového mohlo vůbec napadnout. Ale může člověk za svoje myšlenky?

Doma jsem ho nakrmila, položila do toho košíku, který jsem měla nachystaný ve svém dětském pokojíčku, sedla si vedle něj a dívala se, jak spinká. Máti přišla a sedla si vedle mě. Společně jsme ho pozorovaly a obě jsme mlčely. Nikdy jsem si nebyla s matkou tak blízká, abychom se dělily o nějaké osobní záležitosti. Ted' tady ale jedna hodně osobní záležitost ležela v košíku.

„Do konce měsíce mám ještě rozepsané směny,“ začala matka, „a pak můžu zůstat doma. Tobě to skoro vyjde do konce šestinedělí a můžeš klidě zpátky do školy.“

„Rozhodně ne!“ namítla jsem. Ted' už jsem se cítila jako matka, a chtěla jsem být se svým děckem a starat se o ně. Neměla jsem ale rozhodující hlas. V září už jsem nastupovala na učňák a máti jezdila kolem paneláku se super kočárkem, který si sama vybrala.

Byla jsem nezletilá osoba, kterou někdo musí živit, tak jsem si nemohla zase moc vyskakovat a musela jsem poslouchat matku. Velký Martin nakonec něco na malého posílal, ale nebylo to zase tak moc.

Ze začátku máti Martínka venku moc neukazovala. Hodila přes kočár plínu a tvářila se nevstřícně. Říkala, že nestojí o to, aby jí sousedky načumovaly do kočárku, divily se, jak je to dítě přičmoudlé, a vypyťovaly se na tatínka. Dlouho jí to ale nevydrželo, protože Martin byl celkem roztomilé miminko, a nakonec se s ním chlubila jako s vlastním děckem.

Dokonce k němu i v noci vstávala, protože Martin byl mimino, které z nějakého důvodu nedokázalo spát déle než hodinu v kuse. Snažila jsem se nějak zapojit, ale nevěděla jsem ani pořádně jak, takže mi máti vždycky řekla, ať jdu radši spát. Tak jsem se naučila přetáhnout si peřinu přes hlavu a řev ignorovat.

Nějakou dobu mi trochu vadilo, že se se mnou jako s matkou moc nepočítá. Nakonec jsem si ale zvykla a připadalo mi to celkem pohodlné, o nic se nestarat, jenom si občas pomuchlat miminko.

Časem mě ale začalo štvat, že se se mnou všechno řídí a mě ne nechá pomalu ani vyměnit plínku. Párkrát jsme se kvůli tomu i pohádaly. Matka mi vyčítala, že jsem nevděčný fakan, ať jsem ráda, že mi někdo pomůže v tom maléru, do kterého jsem dostala sebe i ji. Což byla částečně pravda. Ale když mi bylo konečně osmnáct a Martin mohl jít do školky, rozhodla jsem se všechno změnit. Našla jsem si podnájem, začala roznášet meníčka v místní restauraci, kde už jsem to až moc dobře znala z té poslední letní brigády, kdy tam v polední pauze chodili veselí chalani ze stavby. Teď už to ale nebyla taková zábava jako tenkrát v létě. Prostě jsem makala, po práci mazala pro děcko do školky, než mi zavrou.

Teď už mi nepomohl vůbec nikdo, protože matka se mnou od té doby nepromluvila.

Na druhé straně jsem si konečně mohla dělat věci po svém.

Tahle škola není pro mě

Osobně si připadám jako člověk, který je *většinu* času celkem v pohodě. Ve škole, kam jsem začal chodit, si to ale nemysleli. Takže teď chodím do takové školy, která je prý *speciální*. Jestli to chcete vědět, někteří lidé říkají naší škole *blbšulka*. Což je tak hrozné slovo, že ho ani nedokážu vyslovit nahlas. Možná napsat, ale nesmím se pak dívat na to, co jsem napsal.

Paní ředitelka, když jsme se tam byli s mámou podívat po těch mých incidentech na předchozí škole, nám ale v ředitelně vysvětlila, že je to škola pro normálně chytré děti, které mají nějaký menší problém s chováním. Zavolala k tomu i paní, co na té škole pracovala jako psycholožka. Byla to ale úplně jiná psycholožka než v té poradně, kde jsem byl na vyšetření. Nemyslím tím, že to byl jiný *člověk*, to je snad jasné, ale že svým přístupem byla prostě jiná.

Byla celkem fajn a nic nevyšetřovala. Jen si se mnou povídala a ptala se mě co a jak. Domluvily se pak s mámou a ředitelkou, že přestoupím do téhle školy. Dokonce chtěly vědět, jak to vidím já.

Mně nezbylo než souhlasit. I když na můj názor se podle mě ptaly jen tak, aby se neřeklo, že se se mnou nikdo nebaví. To se tak dělá.

Je to něco podobného, jako když se potkají lidi, kterým vzájemně po sobě nic není, a ptají se jeden druhého, jak se má a jestli mu slouží zdraví. Koho to doopravdy zajímá? Až budu dospělý, nebudu dělat takové šaškárny a budu se bavit jenom s lidmi, co mě zajímají, a budu se jich ptát jenom na věci, které chci doopravdy vědět.